

Dosar nr. 857/2/2017

R O M Â N I A
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
SENTINȚA CIVILĂ NR. 4176
Ședința publică din data de 07.11.2017
Curtea constituită din:
PREȘEDINTE: ALINA ȘUTU
GREFIER: ANIȘOARA ENE

Pe rol se află soluționarea cererii de chemare în judecată formulate de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII în contradictoriu cu pârâtul RUS GRIGORE, având ca obiect constatarea calității de colaborator al securității (O.U.G. nr. 24/2008).

Dezbaterile asupra cauzei au avut loc în ședința publică din 26.09.2017 și au fost consemnate în cuprinsul încheierii de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 10.10.2017, 24.10.2017, 27.10.2017 și data de azi, 07.11.2017, când, în aceeași compunere, a hotărât următoarele:

C U R T E A,

Deliberând, reține următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei instanțe la data de 01.02.2017, sub nr. 857/2/2017, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, în contradictoriu cu pârâtul Rus Grigore, a solicitat constatarea calității de colaborator al Securității în ceea ce privește pe domnul RUS Grigore.

În motivarea cererii, reclamantul a arătat că, așa cum rezultă și din cuprinsul notei de constatare nr. DI/I/1413/28.07.2016, domnul RUS Grigore, brigadier silvic la ocolul silvic Ilva Mică, a întocmit și semnat olograf cu numele real un angajament, preluând numele conspirativ „Adrian”.

Domnia sa a activat ca informator în perioada 1984-1988, fiind recrutat ca informator „în scopul cunoașterii și prevenirii unor eventuale activități dușmănoase din partea anumitor persoane cunoscute sau necunoscute cu antecedente politice sau penale” (dosar R 428102, f. 5).

Pe parcursul colaborării cu Securitatea, acesta a furnizat informații prin care se denunțau activități potrivnice regimului totalitar comunist, precum apartenența și activitățile religioase prin care se încerca atragerea unor noi adepți - notele informative din 20.03.1985 (dosar I 654910, f. 47), 14.02.1987 (dosar I 652521, f. 32), 30.05.1988 (dosar I 643119, voi. 1, f. 101-101v), 18.12.1986 (dosar I 655078, f. 7), 27.07.1985 (dosar I 643116, f. 23) și 16.05.1986 (dosar I 643116, f. 26).

Informațiile furnizate de către pârât vizează îngrădirea dreptului la viață privată (art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice) și a dreptului la libertatea conștiinței și a religiei (art. 30 din Constituția României din 1965, art. 18 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice).

În concluzie, solicită a se aprecia asupra calității de colaborator al Securității în ceea ce îl privește pe domnul RUS Grigore, analizând relevanța, în lumina prevederilor art. 2 lit. b) teza I din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008, a materialelor reținute în nota de constatare nr. DI/I/1413/28.07.2016. Potrivit acestui text legal pentru colaborarea prin furnizarea de informații trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

I. Informațiile furnizate Securității să se refere la activități sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Reclamanta invocă Notele informative întocmite și semnate olograf de către pârât, furnizate sub numele conspirativ „Adrian”, referitoare la apartenența și activitățile religioase prin care se încerca atragerea unor noi adepți, menționând elementele relevante consemnate în acestea.

Arată că Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat, în jurisprudența sa în această materie, că informațiile referitoare la apartenența unei persoane la o grupare religioasă, în condițiile în care „ideologia regimului comunist era incompatibilă cu noțiunea de religie” (Decizia nr. 1477/11.03.2011), reprezenta o atitudine potrivnică regimului comunist, iar denunțarea acestei apartenențe îndreptățește reținerea calității de colaborator al Securității. Invocă Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 324/21.01.2011.

Este cunoscut faptul că regimul comunist încerca să descurajeze și să limiteze prin toate mijloacele practicarea religiei. Principalele victime ale acestei politici erau cultele minoritare (neagreate de regim), chiar și cele care se bucurau de o recunoaștere oficială. Aceste culte nu își puteau promova nestingherit mesajele.

Persoanele care, înainte de 1990, aderau la grupări religioase neagreate de regimul comunist își asumau riscuri importante. Pe lângă permanenta supraveghere din partea autorităților represive și dincolo de piedicile puse în calea practicării religiei, aderenților acestor grupări le era îngădit accesul la anumite funcții sau nu li se permitea exercitarea anumitor profesii. Persoanele despre care autoritățile aflau (sau în legătură cu care existau indicii) că fac parte din aceste grupări erau marginalizate în societate.

Arată că pe baza informațiilor furnizate cu sollicitudine de către pârât, ofițerii din cadrul Securității au dispus sarcini privind dirijarea informatorilor.

Interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit. b) duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al securității, persoanelor care, prin denunțurile lor, nu au menajat interesele celor denunțați, deși puteau, și, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice.

II. Informațiile prevăzute la punctul 1 să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Și această condiție este asigurată deoarece, nu se poate reține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări.

Pârâtul nu putea să cunoască în momentul redactării notelor informative dacă Securitatea avea sau nu cunoștință de situațiile pe care acesta urma să le denunțe.

Atât timp cât pârâtul nu a luat în calcul și ipoteza în care Securitatea nu ar fi cunoscut situația denunțată, rezultă că pârâtul nu a menajat interesele persoanei denunțate, nu a avut o atitudine precaută și nici de protejare a celui denunțat.

Prin urmare, nesocotind interesele celui denunțat, pârâtul a vizat îngrădirea dreptului la viață privată în privința celui denunțat, atât timp cât a acceptat că persoana denunțată putea să facă obiectul unor investigații suplimentare ale Securității, ca rezultat al denunțului său.

Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanelor la care s-a referit în relațiile sale se pot lua măsuri de urmărire și verificare și, prin urmare, a vizat această consecință, în concluzie, informațiile furnizate de domnul RUS Grigore au vizat îngrădirea: dreptului la viață privată prevăzut de art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice; dreptului la libertatea conștiinței și a religiei prevăzut de art. 30 din Constituția României din 1965, art. 18 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice.

În drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea pe conținutul articolelor: art. 3 lit. g), art. (2) lit. b), art. 8 lit. a) și art. 11 alin. (1) ale O.U.G. nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 31 alin. (1) și art. 35 alin. (5) lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.S.A.S., adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile art. 194 din noul Cod de procedură civilă.

Pârâtul Rus Grigore a formulat **întâmpinare** la data de 01.03.2017 prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, arătând următoarele:

Este adevărat că în anul 1984, ca urmare a șantajului și amenințărilor exercitate de șeful postului de miliție din Com. Lunca Ilvei, a fost constrâns să scrie și să semneze un angajament, prin care s-a obligat să colaboreze cu organele Ministerului de Interne din acea vreme.

Precizează că aceste organe ale statului comunist l-au amenințat cu pierderea locului de muncă - brigadier silvic, având în vedere că fără avizul lor nu putea ocupa o asemenea funcție.

Ținând seama de această situație specifică a recunoscut că în perioada 1984-1988 a furnizat informații organelor de miliție și securitate, despre mai mulți consăteni care practicau cultul creștin "Martorii Lui Iehova", cult neagreat de către regimul comunist.

Precizează însă că, așa cum rezultă din notele sale informative pe care le-a furnizat, aceste note prin conținutul lor nu cuprind împrejurări sau fapte de natură a produce consecințe negative ori să cauzeze prejudicii de orice altă natură asupra persoanele la care se referă.

Astfel, prin notele sale a furnizat două categorii de informații: informații cu privire la activitatea unor consăteni care practicau un cult religios, neagreat de regimul comunist, practică care însă nu era potrivnică acestui regim totalitar, respectiv nu era de natură să atragă măsuri de represiune colectivă sau individuală față de persoanele în cauză, respectiv informații cu caracter general, privind starea de spirit din comunitate, cu referire specială la anumiți consăteni care, prezentau interes acestor organe.

Nu a urmărit niciun moment ca prin furnizarea acelor informații să producă rezultate negative asupra celor la care se refereau, îngrădindu-le drepturile fundamentale în vreun fel.

În concluzie, a considerat că CNSAS a interpretat și aplicat greșit dispozițiile cuprinse în art. 2 lit. b din OUG 24/2008 - dat fiind faptul că, pentru a fi incidente aceste prevederile legale este necesar să fie îndeplinite cumulativ mai multe condiții și anume: informațiile furnizate de către colaborator, sub orice formă, lucrătorilor Securității, să denunțe activități sau atitudini potrivnice regimului comunist; să vizeze îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Susține că nicio informație furnizată de el, în perioada amintită mai sus, nu a dus la îngrădirea dreptului la libertatea de exprimare prevăzută de art. 28 din Constituția României din 1965 coroborat cu art. 19 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și că nici în acest caz nu este îndeplinită cerința prevăzută de OUG 24/2008.

Dacă s-ar analiza informațiile pe care le-a furnizat între anii 1985-1988 s-ar constata că acestea erau ambigue și evazive, neputând expune respectivele persoane la pericolul de a le fi încălcate drepturile și libertățile.

Față de aceste circumstanțe personale, și față de situația generală din țară la acel moment, când activitatea Securității era un subiect tabu, este lesne de văzut că nu putea avea o reprezentare corectă, pe plan psihic, asupra organizării, rolului și activității organelor de poliție politică, avea convingerea că trebuie să se supună acestor organe, de care, orice cetățean român, chiar adult fiind și cu un anumit grad de instrucție manifesta o temere funciară notorie.

Față de cele arătate, susține că cele două activități, reținute de către reclamanta CNSAS București, ca temei de admitere a acțiunii formulate, nu pot fi încadrate în dispozițiile art. 2 lit. b) din O.U.G. nr. 24/2008.

Analizând cererea, prin prisma actelor depuse la dosar, a susținerilor părților și a prevederilor legale aplicabile în materie, ***Curtea reține următoarele:***

Conform art. 2 lit. b din OUG nr. 24/2008, „b) colaborator al Securității - persoana care a furnizat informații, indiferent sub ce formă, precum note și rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securității, prin care se denunțau activitățile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist și care au vizat îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Persoana care a furnizat informații cuprinse în declarații, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei și procesului, în stare de libertate, de reținere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată și condamnată, nu este considerată colaborator al Securității, potrivit prezentei definiții, iar actele și documentele care consemnau aceste informații sunt considerate parte a propriului dosar. Persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiție, în măsura în care se coroborează cu alte probe. Colaborator al Securității este și persoana care a înlesnit culegerea de informații de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziția Securității a locuinței sau a altui spațiu pe care îl deținea, precum și cei care, având calitatea de rezidenți ai Securității, coordonau activitatea informatorilor”.

Curtea constată că informațiile furnizate de pârât prin notele depuse la dosar, scrise și semnate de pârât sub numele conspirativ „Adrian” atribuit conform Angajamentului de colaborare (fila 37): nota din 20.03.1985 („numitul B.M., împreună cu soția sa fac parte din secta interzisă «Martorii lui Iehova» și se organizează adunări iehoviste la domiciliul acestuia, la care adunare participă H.E., F.A., H.Ș., D.I., M.F. și alții” - fila 57), nota informativă din 30.05.1988, (fila 62) prin care pârâtul informa Securitatea în legătură cu faptul persoanele menționate au fost observate de pârât în stația CFR Lunca Ilvei, la sosirea trenului personal Cluj-Suceava, arătând că aceste persoane au fost la adunarea Martorilor lui Iehova în orașul Năsăud, astfel cum a aflat din discuții purtate cu alți cetățeni, nota informativă din 18.12.1986, fila 65, prin care pârâtul informa Securitatea cu privire la faptul că B.M., în mod repetat participă la adunări ale martorilor lui Iehova și chiar și la el acasă organizează asemenea adunări unde participă M.F., D.I., D.T., L.L., H.Ș. F.A. și alții, notele informative din 27.07.1985 și 16.05.1986, filele 67, 68, cu privire la B.I. care a fost atras în secta «Martorii lui Iehova» și activează în această sectă împreună cu soția sa - fac referire la atitudini potrivnice regimului comunist - aderarea la grupări religioase neagreate de regimul comunist, ale căror membri erau supuși urmăririi informative, vizând îngrădirea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului - dreptul la viață privată și libertatea conștiinței și a religiei.

Sustinerile pârâtului în sensul că practica respectivă nu era de natură să atragă măsuri de represiune nu se rețin, având în vedere și măsurile dispuse în concret, astfel cum rezultă din notele depuse la dosar, cu privire la dirijarea informatorilor pentru a afla date referitoare la întâlniri, persoanele care participă, „poziția acestora, legăturile lor, unde fac deplasări”, pârâtul acceptând, prin oferirea informațiilor concrete referitoare la respectivele persoane, posibilitatea ca împotriva acestora să fie dispuse măsuri de urmărire și verificare.

Având în vedere aceste considerente, Curtea va admite acțiunea și va constata calitatea de colaborator a pârâtului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII cu sediul în București, str. Matei Basarab, nr. 55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul RUS GRIGORE cu domiciliul ales la Cabinet Individual de Avocat județ Timiș.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Cu drept de recurs în 15 zile de la comunicare.

Cererea de recurs se depune la Curtea de Apel București.

Pronunțată azi, 07.11.2017, prin punerea soluției la dispoziție prin mijlocirea grefei instanței.

PREȘEDINTE,
Alina Șutu

GREFIER,

Anisoara Ene
CONFORM CU
ORIGINALUL

Red./tehnored. A.Ș./4 ex.

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul, este
în dosarul acestei instanțe Nr.
se legalizează de noi.

GREFIER SECT.

*Suprăscrisă prin neregistrare
la data de 27.11.2017*